

V českém vzdělávacím systému spadají všichni žáci s nedostatečnou znalostí českého jazyka (tedy nejen cizí státní občané) mezi tzv. žáky se speciálními vzdělávacími potřebami¹. Díky tomu mohou být ve vzdělávání podpořeni konkrétními opatřeními. Legislativa² stanovuje 5 stupňů podpůrných opatření podle závažnosti potřeb žáka a intenzity potřebné podpory. Nejnižší 1. stupeň přitom realizuje sama škola a vytváří k němu **plán pedagogické podpory**. Pro vyšší stupně opatření (z nichž už plyne i nárok na finanční prostředky) je nutné, aby je doporučilo školské poradenské zařízení. Pro většinu žáků je tímto zařízením **pedagogicko-psychologická poradna (PPP)**; pro žáky se závažnějšími hendikepy pak speciálně pedagogické centrum (SPC). Na základě tohoto doporučení škola vytváří individuální vzdělávací plán (IVP).

INDIVIDUÁLNÍ VZDĚLÁVACÍ PLÁN (IVP)

Pro žáka je na základě doporučení vytvořen **individuální vzdělávací plán (IVP)** nebo **Plán pedagogické podpory**, s nímž musí být před začátkem jeho realizace **rodič podrobně seznámen** a dát **písemný souhlas** s jeho zněním.

Tento plán je naplňován v žákově škole. Je proto klíčová součinnost školy. Pracovníci poradny také do školy pravidelně docházejí a průběh poskytovaných opatření a pokroky žáka s pedagogy vyhodnocují a konzultují. Na základě toho je plán je průběžně aktualizován podle potřeb dítěte.

PŘEHLED NĚKTERÝCH PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ PRO ŽÁKY S OMJ:

- ✓ Individuální vzdělávací plán; plán pedagogické podpory
- ✓ Až 3 hodiny češtiny jako druhého jazyka týdně navíc (v rámci pedagogické intervence)
- ✓ Asistent pedagoga
- ✓ Úprava učiva a hodnocení
- ✓ Speciální učebnice a pomůcky
- ✓ uzpůsobení podmínek přijímacích zkoušek na SŠ, případně při skládání maturitní zkoušky
- ✓ ...a další

Podpůrná opatření jsou jediným zdrojem finanční podpory pro děti s odlišným mateřským jazykem (OMJ) s českým občanstvím, které nemají ze zákona nárok na jazykovou přípravu.

Jsou důležitým nástrojem pro dlouhodobou podporu dětí s OMJ, bez které se nemůžou plnohodnotně zapojovat do výuky.

Podle odborných studií trvá 5 až 7 let, než se dítě s OMJ naučí aktivně používat akademický jazyk, nezbytný pro jeho školní úspěšnost.

1. Viz §16 Zák. 561/2004 Sb. školského zákona v platném znění a návazná legislativa
2. Vyhláška 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními potřebami <http://www.msmt.cz/dokumenty-3/vyhlaska-c-27-2016-sb-o-vzdelavani-zaku-se-specialnimi-2>

UŽITEČNÉ ODKAZY:

- 👁 <https://inkluzivniskola.cz/jazykova-podpora-dle-paragrafu-16>
- 👁 <https://inkluzivniskola.cz/jazykova-priprava-dle-paragrafu-20>

- ▶ [Školská poradenská zařízení \(ŠPZ\)](#)

Чех хэлний хангалттай мэдлэггүй бүх сурагчдыг Чехийн боловсролын системд хамруулдаг (өөрөөр хэлбэл зөвхөн гадаадын иргэд биш юм) бөгөөд тус хүүхдүүдийг тусгай боловсрол хэрэгцээтэй гэж нэрлэгддэг сурагчдын тоонд орно¹. Үүний дагуу боловсролын салбарт тодорхой арга хэмжээнд дэмжлэг авч болдоог. Хууль тогтоомж нь сурагчийн хэрэгцээний байдал, шаардагдах дэмжлэгээс хамаарч 5 түвшний дэмжлэгийг тусгасан байдаг. Үүний хамгийн доод 1-р түвшинг сургууль өөрөө хэрэгжүүлдэг бөгөөд сурагчид **заах арга зүйн дэмжлэгийн төлөвлөгөөг** боловсруулдаг. Дээд түвшний арга хэмжээний хувьд (үүнд санхүүжилт авах эрх мөн байдаг) сургуулийн зөвлөх байгууллага санал болгосон байх шаардлагатай байна. Ихэнх сурагчдын хувьд тус байгууллага нь **сурган хүмүүжүүлэх-сэтгэлзүйн зөвлөгөө өгөх төв** (PPP); илүү хүнд хэлбэрийн хөгжлийн бэрхшээлтэй сурагчдад зориулсан төв ба сурган хүмүүжүүлэх тусгай төв (SPC) байна. Энэхүү зөвлөмжин дээр үндэслэн сургууль нь тухайн хүүхдийн боловсролын төлөвлөгөө бий болгодог (IVP).

СУРГАЛТЫН ГАНЦААРЧИЛСАН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ (IVP)

Зөвлөмжийн дагуу сурагчдад зориулсан бие даасан боловсролын төлөвлөгөө боловсруулдаг (IVP) эсвэл сурган хүмүүжүүлэх дэмжих төлөвлөгөө гаргана. Хэрэгжүүлж эхлэхээс өмнө эцэг эх нь **нарийвчлан танилцаж**, түүний найруулгад **бичгээр зөвшөөрөл өгнө**. Энэхүү төлөвлөгөө нь зөвхөн сурагчийн сургуульд хэрэгжинэ. Иймд сургуулийн хамтын ажиллагаа их чухал юм. Зөвлөгөө өгөх төвийн ажилчид сургуульд тогтмол очиж, хичээлийн явц, сурагчийн ахиц дэвшилийг үнэлж, сурган хүмүүжүүлэгч нартай зөвлөлддөг. Үүн дээр үндэслэн хүүхдийн хэрэгцээнд тохируулж түүнд нийцүүлсэн төлөвлөгөөгөө засаж шинэчилдэг.

ӨӨР ЭХ ХЭЛТЭЙ СУРАГЧДЫГ ДЭМЖИХ ЗАРИМ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТОЙМ:

- ✓ Бие даасан боловсролын төлөвлөгөө; сурган хүмүүжүүлэх дэмжлэгт төлөвлөгөө
- ✓ Долоо хоногт 3 хүртэлх цагаар Чех хэлний нэмэлт хичээл орох (сурган хүмүүжүүлэх үйл ажиллагааны хүрээнд)
- ✓ Туслах багш
- ✓ Сургалтын хөтөлбөрийг өөрчлөлт оруулах, үнэлгээ хийх
- ✓ Тусгай сурах бичиг, туслах хэрэгсэл
- ✓ ЕБС-ийн элсэлтийн шалгалтын болон төгсөлтийн шалгалтын нөхцөлд тохируулах
- ✓ ...болон бусад

Дэмжлэгийн арга хэмжээ нь өөр эх хэлтэй (OMJ), Чехийн иргэншилтэй, хуулийн дагуу хэлний бэлтгэлд хамрагдах эрхгүй хүүхдүүдэд санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх цорын ганц эх үүсвэр юм. Мөн цаашлаад хэлний бэрхшээлээс OMJ болж бүрэн боловсрол авах боломжгүй хүүхдүүдэд урт хугацааны дэмжлэг үзүүлэх чухал хэрэгсэл юм.

Мэргэжлийн судалгаагаар хэлний бэрхшээлтэй OMJ хүүхэд сургуульдаа амжилтанд хүрэхэд шаардлагатай академик хэлийг идэвхтэй ашиглаж сурах хүртэл 5-7 жил шаардагддаг байна.

1. Хуулийн §16-ыг үзнэ үү. 561/2004 Sb. Боловсролын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан болон холбогдох хууль тогтоомж
2. 2016 оны 27-р тогтоол. тусгай хэрэгцээтэй сурагчдын боловсролын талаар <http://www.msmt.cz/dokumenty-3/vyhlasaka-c-27-2016-sb-o-vzdelavani-zaku-se-specialnimi-2>

ХЭРЭГТЭЙ ХОЛБООСУУД:

- 📄 <https://inkluzivniskola.cz/jazykova-podpora-dle-paragrafu-16>
- 📄 <https://inkluzivniskola.cz/jazykova-priprava-dle-paragrafu-20>

- 📄 [Сургуулийн зөвлөх байгууллагууд \(ŠPZ\)](#)